

**कृषि संचालक (निविष्ठा व गुणनियंत्रण)
कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-४११००९.**

फोन नं. ०२०-२६१२७७०८, २६१२५६६२, फॅक्स नं. -०२०-२६१३१०६४

Email-directorqc@rediffmailcom/cqcopest@gmail.com

जा.क्र. गुनियो/गुनि:७-८/किना/वेब अद्ययावत/२६०४५/२०२२

दिनांक - २६/०७/२०२२

प्रति,

मा. कृषि संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण),
कृषि आयुक्तालय, पुणे.

विषय :- कृषि संकेतस्थळावर अद्ययावत माहिती अपलोड करणेबाबत.....

संदर्भ :- आपले कार्यालयाचे पत्र जा.क्र.कृआ/२५५९४/२०२२ दिनांक - २१.०७.२०२२.

उपरोक्त संदर्भित विषयाच्या अनुषंगाने किटकनाशके कायदा १९६८ व नियम १९७१ अंतर्गत सन २०१० नंतर केंद्र शासनाने दिनांक ०८ ऑगस्ट २०१८ रोजीच्या अधिसूचनेनुसार एकुण १८ किटकनाशकांच्या वापरावर बंदी घातलेली आहे. सदर अधिसूचनेची मराठीमधील माहिती (केंद्र शासनाच्या इंग्रजी व हिंदीमधील अधिसूचनेसह) पुढील आवश्यक त्या कार्यवाहीसाठी सोबत सहपत्रित करण्यात येत आहे.

(Signature)
मुख्य गुणवत्ता नियंत्रण अधिकारी,
कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

प्रत-

१. कृषि उपसंचालक (संगणक प्रकल्प), कृषि आयुक्तालय, पुणे यांना माहिती व आवश्यक कार्यवाहीसाठी.
२. श्री. भुषण जाधव, सॉफ्टवेअर डेव्हलपर, महा-आयटी यांना माहिती व आवश्यक कार्यवाहीसाठी.

**दि. ०८ ऑगस्ट २०१८ रोजीच्या केंद्र शासनाच्या अधिसूचनेनुसार बंदी घालण्यात आलेल्या
किटकनाशकाची यादी**

अ.क्र.	किटकनाशकाचे नाव	केंद्र शासन निर्णय
१	बेनोमिल	नोंदणी, आयात, उत्पादन, सूत्रीकरण, वाहतूक, विक्री प्रतिबंधित आहे आणि त्याचे या आदेशाच्या प्रकाशनाच्या तारखेपासून वापरास पूर्णपणे बंदी आहे.
२	कार्बारील	नोंदणी, आयात, उत्पादन, सूत्रीकरण, वाहतूक, विक्री प्रतिबंधित आहे आणि त्याचे या आदेशाच्या प्रकाशनाच्या तारखेपासून वापरास पूर्णपणे बंदी आहे.
३	डायझिनॉन	नोंदणी, आयात, उत्पादन, सूत्रीकरण, वाहतूक, विक्री प्रतिबंधित आहे आणि त्याचे या आदेशाच्या प्रकाशनाच्या तारखेपासून वापरास पूर्णपणे बंदी आहे.
४	फेनेरीमॉल	नोंदणी, आयात, उत्पादन, सूत्रीकरण, वाहतूक, विक्री प्रतिबंधित आहे आणि त्याचे या आदेशाच्या प्रकाशनाच्या तारखेपासून वापरास पूर्णपणे बंदी आहे.
५	फेन्थिऑन	नोंदणी, आयात, उत्पादन, सूत्रीकरण, वाहतूक, विक्री प्रतिबंधित आहे आणि त्याचे या आदेशाच्या प्रकाशनाच्या तारखेपासून वापरास पूर्णपणे बंदी आहे.
६	लिन्युरॉन	नोंदणी, आयात, उत्पादन, सूत्रीकरण, वाहतूक, विक्री प्रतिबंधित आहे आणि त्याचे या आदेशाच्या प्रकाशनाच्या तारखेपासून वापरास पूर्णपणे बंदी आहे.
७	मेथोक्सी इथाईल मरक्युरी क्लोराईड	नोंदणी, आयात, उत्पादन, सूत्रीकरण, वाहतूक, विक्री प्रतिबंधित आहे आणि त्याचे या आदेशाच्या प्रकाशनाच्या तारखेपासून वापरास पूर्णपणे बंदी आहे.
८	मेथाईल पॅराथिऑन	नोंदणी, आयात, उत्पादन, सूत्रीकरण, वाहतूक, विक्री प्रतिबंधित आहे आणि त्याचे या आदेशाच्या प्रकाशनाच्या तारखेपासून वापरास पूर्णपणे बंदी आहे.
९	सोडीयम सायनाईट	नोंदणी, आयात, उत्पादन, सूत्रीकरण, वाहतूक, विक्री आणि त्याचा वापर आहे केवळ याच्या प्रकाशन तारखेपासून कीटकनाशक हेतूसाठी पूर्णपणे बंदी आदेश आहे.
१०	थायमेटॉन	नोंदणी, आयात, उत्पादन, सूत्रीकरण, वाहतूक, विक्री प्रतिबंधित आहे आणि त्याचे या आदेशाच्या प्रकाशनाच्या तारखेपासून वापरास पूर्णपणे बंदी आहे.
११	ट्रायडेमॉर्फ	नोंदणी, आयात, उत्पादन, सूत्रीकरण, वाहतूक, विक्री प्रतिबंधित आहे आणि त्याचे या आदेशाच्या प्रकाशनाच्या तारखेपासून वापरास पूर्णपणे बंदी आहे.
१२	ट्रायफलुरॅलिन	नोंदणी, आयात, उत्पादन, सूत्रीकरण, वाहतूक, विक्री आणि त्याचे सर्व उपयोग गव्हाच्या वापराशिवाय प्रतिबंधित असेल आणि या आदेशाच्या प्रकाशनाच्या तारखेपासून पूर्णपणे बंदी असेल.

१३	अलॅक्लोर	(i) हया आदेशाच्या प्रकाशनानंतर उत्पादनासाठी नोंदणीचे कोणतेही नवीन प्रमाणपत्र जारी केले जाणार नाही. (ii) कोणतीही व्यक्ती अलाचलोरची आयात, उत्पादन किंवा निर्मिती १ जानेवारी, २०१९ पासून करू शकत नाही. (iii) ३१ डिसेंबर २०२० तारखेपासून अलॅक्लोरच्या वापरावर पूर्णपणे बंदी घालण्यात आली आहे.
१४	डायक्लोरवॉस	(i) या आदेशाच्या प्रकाशनानंतर उत्पादनासाठी नोंदणीचे कोणतेही नवीन प्रमाणपत्र जारी केले जाणार नाही (ii) जानेवारी, २०१९ पासून कोणतीही व्यक्ती डायक्लोरवॉस आयात, उत्पादन किंवा तयार करू शकत नाही. (iii) ३१ डिसेंबर, २०२० तारखेपासून डायक्लोरवॉसच्या वापरावर पूर्णपणे बंदी घालण्यात आली आहे.
१५	फोरेट	(i) या आदेशाच्या प्रकाशनानंतर उत्पादनासाठी नोंदणीचे कोणतेही नवीन प्रमाणपत्र जारी केले जाणार नाही. (ii) कोणतीही व्यक्ती १ जानेवारी, २०१९ पासून फोरेट आयात, उत्पादन किंवा तयार करणार नाही. (iii) फोरेटच्या वापरावर ३१ डिसेंबर २०२० पासून पूर्णपणे बंदी घालण्यात आली आहे.
१६	फोस्फोमिडॉन	(i) या आदेशाच्या प्रकाशनानंतर उत्पादनासाठी नोंदणीचे कोणतेही नवीन प्रमाणपत्र जारी केले जाणार नाही. (ii) कोणतीही व्यक्ती १ जानेवारी २०१९ पासून फॉस्फोमिडॉनची आयात, उत्पादन किंवा निर्मिती करू शकत नाही. (iii) फॉस्फोमिडॉनच्या वापरावर ३१ डिसेंबर, २०२० तारखेपासून पूर्णपणे बंदी घालण्यात आली आहे.
१७	ट्रायझोफॉस	(i) या आदेशाच्या प्रकाशनानंतर उत्पादनासाठी नोंदणीचे कोणतेही नवीन प्रमाणपत्र जारी केले जाणार नाही. (ii) कोणतीही व्यक्ती १ जानेवारी २०१९ पासून ट्रायझोफॉसची आयात, उत्पादन किंवा निर्मिती करू शकत नाही. (iii) ३१ डिसेंबर, २०२० तारखेपासून ट्रायझोफॉसच्या वापरावर पूर्णपणे बंदी घालण्यात आली आहे.
१८	ट्रायक्लोरफोन	(i) या आदेशाच्या प्रकाशनानंतर उत्पादनासाठी नोंदणीचे कोणतेही नवीन प्रमाणपत्र जारी केले जाणार नाही. (ii) कोणतीही व्यक्ती १ जानेवारी, २०१९ पासून ट्रायक्लोरफोनची आयात, उत्पादन किंवा निर्मिती करणार नाही. (iii) ३१ डिसेंबर, २०२० तारखेपासून ट्रायक्लोरफोनच्या वापरावर पूर्णपणे बंदी घालण्यात आली आहे.

टिप - सदर राजपत्राची इंग्रजी व हिंदी या भाषेतील प्रत केंद्र शासनाच्या - कृषि व किसान कल्याण मंत्रालय, नवी दिल्ली दिनांक ०८ ऑगस्ट २०१८ ची अधिसूचना आदेश भारत का राजपत्र: असाधारण भाग II - खंड ३ (ii) येथे उपलब्ध आहे.